

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. Instructiones aliæ pro juvandis Orientalibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

tantur, linguarum, literarum, aliarumque scientiarum edificiarum gratia: quos Romæ benignissime recipiendos admonebunt, Gracos in Collegio Græco & alios in Collegio nationum ultramarinarum, ac ibi amicè tractandos, & educandos: & quod amplius est, cum conservatione rituum ipsorum, ut nimirum postquam bene instructi fuerint, & eruditæ ad utilitatem, ac emolumenatum earundem nationum, in suam singularem revertantur. Illud autem maximè advertendum, ut sint bona indolis adolescentes, bonisque moribus imbuti, apti, dociles, atque ingenii perspicacis, qui que principia quædam linguarum habeant, & ætatis sint convenientis, Græci videlicet à duodecimo anno ætatis usque decimum quintum, vel decimum sextum ad summum: aliarum vero nationum à duodecimo, usque ad decimum octavum annum aut vigesimum, qui cum transmittendi fuerint, securè & mercatorio more diligenter cura navibus committantur.

Curgbunt deinde libros aliquos Græco, Arabico, Chaldaeo vel aliis illarum nationum linguis conscriptis fecum portare, professiones euanam sanctæ fidei, non solum Latino idiomatica, sed in lingua Græca, Arabica, Chaldaea: doctrinam quoque Christianam, lingua Illyrica & charactere Ieslico: qua & alia similia opera Romæ typis excusa facile invenientur.

C A P V T II.

Instructiones aliæ pro juvandis Orientalibus.

Guardianus, una cum Religiosis Familia Franciscana Hierosolymis degentibus, circa dubium plura præstare posse, quæ ad summam DEI gloriam, haud exiguum sancte Romanæ Ecclesiæ obsequium atque omnium propè Orientium spiritualem profectum, & animatum salutem non modice conducerent.

Cum in Dominico Sepulchro immortentur Religioli septem diversatum nationum Schismatis labi infecti, uisunt, Graci Georgiani, Abyssini, Armeni, Jacobiti, Cophii, Suriani, Maroniti; opera præmium erit, hos in primis omni studio & industria ad veram sanctam Ecclesiæ unionem reducere, quibus post veluti apertissimis instrumentis, eorundem pariter nationes in viam rectam dirigantur.

Sicut omnes isti Religiosi, viræ auctoritate eluentur, idcirco Religioli Latini, eosdem probatioris ac sanctioris vitæ exemplo præcellere contentent; quo majoris faciant sanctam Romanam Ecclesiæ, cuius hi partes agunt, ut similiter alios sincero vivendi modo ad vitæ melioris frugem, & avitæ Religionis normam pertrahant: præbunt autem illos, tum in virtutibus, tum vel maximè in servitio, & cultu divino.

Denique ut filii animi eorum concilientur, opera præmium erit, quam optimè erga illos affici, cum omni honoris respectu, & obsequiorum prompta exhibitione: ut congerant carbones ignis super capita eorum.

Majoris ergo profectus gratia, Religioli distinctione, prudentia, & humanitate cæteris præstantiores, faciliorisque ingenii feligendi, quibus Guardianus, cum aliarum nationum Religiosis, communicationem perfuadeat ea ratione, ut cuiusvis nationi unus pluresque deputentur.

Modus vero agendi cum ipsis erit ejusmodi ut nimirum captata eorundem benevolentia, etiam riibus ipsorum præposteriori non nihil conniveatur, bona autem illorum opera haud mediocri estimatione censeantur, D. Pauli Apostoli instar ad Corinthios scribentis. Accedit insuper omnis diligentia, qua & eorum opiniones advertantur & rerum temporalium, spiritualiumve status iustificationis propriis cautè eliciti, & conditiones tum naturales, tum morales perdiscantur, atque, ut verbo absolvam, ut præcipuo studio cuiusvis nationis status & mores plenè, quo ad fieri licet, comprehendantur. Quæ, ut rectius ac majori cum fructu peraguntur, necessarium erit, quemque Religiosorum in id opus incumbentium, sedula lectione. Autores de natione scribentes, quam quilibet ad senientiam saniorem perducere molitur, ante evoluisse, verum ante singula, ipsi mer errorumque fundamenta, integræque historiae penitus introspiciendæ, sine quibus vix, aut vir quidem ullus poterit expectari profectus.

Ostendendum etiam, Ecclesiam Romanam probare ac indulgere, ut quævis Ecclesia propriis adhaerent ritibus ac cærementi, quippe cum Schismatis proprietatum rituum tenacissimi sint. Ne ipsis eorum perdendorum ingens aliqua lusipio ab Ecclesia Romana alienet, & avertat, opportunè laborandum, ut se in propriis cæmentis infectandis conservando esse persuadantur.

Exempli deinde ac historiis antiquis primitivæ Ecclesiæ, sancctorumque Patrum præteriorum temporum, iis aperienda auctoritas, ac summi Pontificis in prætentiarum osque continua potestas explananda: quodque calamitates universæ, Tyrannorum furor, ac quævis persecutionum procæl in Ecclesiam Catholicam insurgentes Pontificum obedientia suppresa hacenus semper evanuerint.

In emendandis vero ipsorum erroribus, cum leniter, tum modellè procedendum, ne felicitate aperte nimis convincantur, vel acerbius urgeantur, sed suavi reprehensioni, rationes & auctoritates addantur subinde, ut si filii eorum mentes ac responsiones percipiantur. Quidam opus esse duxerim, antiquorum SS. Patrum & Doctorum prænōssæ nomina, nem̄ è qui in cuiusvis nationis majorem existimationem cadunt, ut doctrinarum eorundem habita notitia, inde argumenta sumantur, lenius tamen, omni disputacionis acerbitate seclusa: nationes enim istæ, & præfertim Religioli suorum rituum, & fecciarum tenacissimi, ac in erroribus perrinacere, salutis suæ diulos, præstigia libi impôsse velle falso augurantur. Ulterius etiam, de pluribus simul erroribus non sunt coarguendi, sed de uno, deinde altero, iisque evidenteribus & nullatenus tolerandis: plura namque, quantumvis nihil decoris aut venustatis habeant, apud eos tamen ferenda erunt.

Maronitis sancta Romana Ecclesiæ unitis congratulandum, & in fide saecula Romana Ecclesiæ confirmandi. Verum cum creditu sit facile, complures eorum antiquis erroribus adhuc nuntium non remisisti, opera ponenda, quod illud reiectis Catholicæ Veritatis reddantur capaces.

Georgiani quoque, & his ad resipiscientiam Georgiæ procliviores Armeni summa cura, familiati tam men tractu, ad Ecclesiam Romanæ unionem invitandi.

Aethiopes autem & Abyssini, ad Catholicorum

rum ritus, summisque Pontificis recognitionem, velut capitis sui, tuapte sponte magnopere aspirantes; propter Nicæni tamen Concilii dispositionem dubii, quo cœtuus fuit in Ecclesia Patriarchalis distributione, Aethiopiam Alexandrinam subdi Ecclesiaz, à cuius Patriarcha, Abunam quendam sic nuncupatum, Schismatis semper labi infectum, assignatum sibi agnoscerent Patriarcham: diligentissime, & haud vulgari prudenter erunt dilucidandi, offendendumque duos habent Alexandriæ Patriarchas, Giacum alterum, alterum Coptum, eodemque fundamento Schismatis, quo Græcum Patriarcham rejiciunt, simili itidem errore Coptum inquinatum, nulquam ut Patriarcham debere circumplete. Insuper cum uterque, & Græcus & Coptus, Turcarum domino subsit, idcirco summus Pontifex eos hucusque ab erroribus quibus contaminantur pro libitu vendicare nequit. Accedit, quod cum ob Schisma fallo Patria charum nomine insigniti sint, Ecclesia Romana semper Alexandrinæ devero, Catholico insigne eruditio exculta Patriarcha providet, quem, ubi Nicæni Concilii decreta ritè sequuntur, pro vero Patriarcha Alexandrino, Romæ ob Alexandriam à Turcis interceptam residente, & ob Alexandrinum ibidem Patriarcham Schismatis notatum, recipere tenetur.

Ultimò tandem, quicquid in diës nationibus, Catholicæ fidei dilationis, & incrementi accelerat, totum plenè & sincere, sanctæ Apostolicæ Sedi transcribatur, quo, quid ulterius facta opus fuerit, mature decernere & statuere valeat.

C A P V T III.

De quibus præcipue tam infide, quam in moribus, interrogandi & instruendi videantur Christiani Orientales, qui volunt profiteri sanctam Fidem Catholicam, seu redire ad unitatem sanctæ Romanae Ecclesiaz, & detestari ac abjurare errores & hæreses, plus minùsve pro prudentia
Theologi interrogantis.

DE DEO & ejus unitate.

De Trinitate personarum.

An in personis deitatis majoritas aliqua vel æquilitas,

De Patris paternitate, de Filii filiatione, & Spiritus sancti processione, seu spiratione.

An Filius sit coæternus, coessentialis, & per omnia coæqualis Patri?

De Spiritu sancto, An sit coæternus, coæqualis & coessentialis Patri & Filio?

De Spiritu sancto, A quo procedat, an à Patre tantum, vel à Pare & Filio, an ab uno vel pluribus principiis?

Quæ persona tuerit incarnata?

De Christi Incarnatione.

De ejus naturis, an una, an plures.

Item de voluntatibus & operationibus Christi, an una, an plures?

Quid sentiat de illa natura, quam dicunt aliqui Orientales resultare ex duabus, & sic de una voluntate & operatione?

Thom. à Iesu Oper. Tom. I.

De libris Canonis sacrae Scripturæ, qui, & quot?

Defactis Generalibus Concilii, & quid unumquodque eorum damnavit?

De Concilio Ephesino, & Chalcedonensi, quid sentiat?

Quid item de S. Leone Papa primo?

An B. Virgo MARIA Mater Domini nostri JESU Christi, dicenda sit DEI genitrix, seu Mater DEI?

De Hymno Trisagio, quomodo dicatur; An in fine ei addatur: Q. i crucifixus est pro nobis miserere nobis?

Quid sentiat de Nestorio olim Constantinopolitano Episcopo?

Quid de Dioecoro olim Episcopo Alexandrino, & Eutychie olim Presbytero Constantinopolitano, & Severo olim Episcopo Antiocheno?

Quid item de Cyro olim Alexandrino, & de Sergio Pyrrho, Petro, & Paulo olim Constantinopolitani: & Macario olim Antiocheno Episcopo, & aliis similibus heresiarchis & hereticis, in Sacris Ephesina prima, & Chalcedonensi quinta & sexta Synodis & in Concilio Romano sub S. Martino Papa primo, & aliis generalibus Concilii damnatis: quos interrogans non vocet, aut dicat tales esse, ne pudorem incutiat interrogatis, aut eos retrahat à veritatis confessione.

De aliis Oecumenicis & generalibus Concilii auctoritatibus sanctæ Romanae Ecclesiae confirmatis, & præcipue de Florentino.

De Sacramentis & eorum numero.

Quid unumquodque eorum continet?

De effectu, de materia, de forma, ministro, & intentione etatradentis, & iuvenientis.

Specialiter verò de Baptismo patvolorum, & quot dies nati baptizentur?

De Sacramento Confirmationis, & quæ sit materia, & quomodo consecretur, & à quo & quando renovatur Chisma, & an quotannis?

De Ministro, an solus Episcopus?

De forma.

De Sacramento Ordinis, quot Ordines habentur, qui item sacri?

De tempore & modo ordinandi.

De ætate ordinandorum.

In Milla quæ sunt verba Consecrationis Corporis & Sanguinis Christi?

An apud tuos in azymo vel fermentato panis offeratur?

An cum vino misceatur aqua?

Quid sentiat de offertenibus in azymis?

De Communione Clericorum, aut Presbyterorum non celebrantium, & populi, & an sub utraque specie?

De forma cujuslibet Ordinis.

De Simonia, præcipue de iis, qui pecuniis aut conventione, aut alio humano studio, & favore ordinantur in Diaconos, Presbyteros, cliguntur aut confirmantur in Episcopos, Archiepiscopos & Patriarchas respectively.

Quam authoritatem accipiunt in Ecclesiis ad quas ordinantur à Tyranno Turcarum, vel Persarum, aut alio Principe infidelis?

De Matrimonio, an apud eos sit Sacrementum?

Cujus ætatis esse debeant, qui aliud contrahunt, ac quibus riibus, vel ceremoniis.

An inter consanguineos & affines, vel quanto gradu?

An admittant repudium, vel divortium?

An vivente prima uxore aliquo calu aliam ducere